

TAYVAN PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:.....	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Nüfus	23,32 milyon
Dil	Çince (Mandarin)
Yüzölçümü	36.188 km ²
Başkent	Taipei
Başlıca Şehirleri	Taoyuan, Taichung, Tainan, Kaohsiung

Coğrafi Konum

Tayvan, Pasifik Okyanusu'nda, Çin Halk Cumhuriyeti'nin güney doğusunda yer almaktadır. Çin ana karasının güneydoğu kıyılarının 160 km açığında yer alan bir adadır. Tayvan Adası'nın yanı sıra Tayvan Takımadaları'ndaki 21 adayı, batıdaki Pescadores Adaları'nı kapsar. Tayvan Adası, kuzeyde Doğu Çin Denizi, doğuda Büyük Okyanus, güneyde Bashi Kanalı, batıda da Tayvan (Formoza) Boğazı ile çevrilidir.

Siyasi ve İdari Yapı

Tayvan idari olarak 4 bölge, 5 özel idare ve 17 il (Hsien) bölünmüştür. Her ilin, kendisine ait kaza ve nahiyeler üzerinde geniş nüfuzu ve otoritesi mevcuttur.

Nüfus ve İstihdam

2024 yılı tahminlerine göre Tayvan'ın nüfusu 23,32 milyondur. Nüfusun artış oranı giderek düşmektedir ve bu oran sifıra yaklaşmıştır. Nüfus artışının sifıra yaklaşmasının yanı sıra giderek artan ortalama yaşam beklentilerinin sonucu olarak, nüfus içerisinde yaşlıların gençlere oranı giderek artmaktadır. 2026 yılında 65 yaş üstü insanların toplam nüfusa oranının %20,6'ya yükseleceği tahmin edilmektedir. Nüfusun %2'si yerli halktan oluşurken, geri kalanı ise Çin ana karasından gelen göçmenlerden oluşmaktadır. Bu göçmenlerin %85'ini Fujian eyaletinden gelenler, %15'ini ise anadili Hakkaca olan Guangdong bölgesinden gelen Hakka kökenli Çinliler oluşturmaktadır.

Düzenli olarak artan iş gücü ile işsizlik oranındaki güçlü doğrusal bir ilişki dikkat çekmektedir. 2003 yılında 9,6 milyon kişi olan iş gücü 2020 yılında 11,5 milyon kişiye yükselmiş, 2023 yılı tahminlerine göre ise 11,4 milyona gerilemiştir. 2017 yılında %3,76 olan işsizlik oranı, zaman zaman inişler sergilese de 2023 yılı tahminlerine göre %3,66 olmuştur. Nüfusun giderek yaşlanacağı düşünüldüğünde, Tayvan'ın bu işsizlik oranı seviyelerini gelecekte de koruması beklenmektedir.

Doğal Kaynaklar

Tayvan tarihi boyunca tarım, Tayvan ekonomisinin ana unsurlarından biri olsa da şehirleşme ve sanayileşmeyle birlikte yıllar geçtikçe önemini yitirmiştir ve günümüzde tarımın GSYİH'deki payı %1 dolaylarındadır. Tayvan topraklarının aslında dörtte biri ekilebilir alanlardan oluşmaktadır. Fakat zamanla katma değeri daha yüksek olan sanayinin tarımın önüne geçmesiyle tarım yapılabilir alanın oranı giderek azalmıştır. Tarım yapılabilir alanın sınırlı olması dolayısıyla tarım potansiyeli sınırlı olan Tayvan'ın tarım konusunda dışa bağımlı olması kaçınılmazdır. Pirinç ve çay en önemli iki üründür. Bundan başka egzotik meyveler, tatlı patates, buğday, yerkıstığı, soya fasulyesi, darı, muz,

şekerkamışı ve yerelması da yetiştirilir. Tayvan aynı zamanda, görelı olarak sınırlı miktarda maden ve minerallere sahiptir. Fakat Tayvan'da geniş kömür yataklarının olduğu bilinmektedir. Kömür, doğalgaz, kireçtaşı, mermer, alüminyum ve petrol başlıca mineralleridir. Ancak bu kaynakların genel olarak ticari bir değeri bulunmamaktadır ve Tayvan enerji ihtiyacını karşılamak için ithalat yapmak zorundadır. Bunun yanı sıra Tayvan'da 3 tane nükleer santral bulunmaktadır. Dördüncü nükleer santral inşaatının devam etmesine rağmen halkın tepkisinden dolayı alternatif kaynaklar üzerinde de çalışılmaktadır. Bu yüzden son yıllarda Tayvan'ın hidrokarbon ürünleri tüketimi artmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	760,91	756,59	802,96	854,68	900,21	943,38	975,64	1005,19
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	2,6	1,4	3,1	2,7	2,5	2,4	2,3	2,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	32 610	32 444	34 432	36 650	38 602	40 453	41 837	43 104
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,9	2,5	1,9	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	13,3	13,1	13,9	13,9	15	12,7	13,4	13,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Nüfus (milyon)	23,33	23,32	23,32	23,32	23,32	23,32	23,32	23,32
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	27,5	25,0	22,5	20,3	18,3	16,5	14,8	13,3

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin başarılı olmasını sağlayacak koşulları yaratmak üzere Tayvan yönetimi, politikalarını özellikle 3 konu üzerinde yoğunlaştırmıştır. Bunlar; yeni işletmelerin kurulmasını teşvik etmek, altyapıyı geliştirmek ve bebek endüstrileri korumaktır. Bu yönde ilk önemli adım, yatırımları teşvik amacıyla, yeni kurulan firmalara vergi indirimini sağlanması olmuştur. Ayrıca Tayvan yönetimi ihracatı arttırmak için 1960'lı yılların ortasında Kaohsiung Şehri'nde, dünyanın ilk ihracat serbest bölgesini (export processing zone) açmıştır. Yine aynı amaçlarla 1970 ve 1980'li yıllarda yoğun altyapı yatırımları yapılmıştır.

1990 yılında yönetim, Tayvan'ı çok uluslu faaliyetler için bir "Asya-Pasifik Bölgesel Operasyonlar Merkezi" (Asia-Pacific Regional Operations Center-APROC) haline getirmeyi planladığını açıklamıştır. Başlangıç itibarıyla APROC, Tayvan'ı imalat, telekomünikasyon, hava ve deniz taşımacılığı, finansal hizmetler ve medya alanlarında bölgesel bir merkez haline getirmeyi amaçlamıştır. Ancak bu plan çok eleştirilmiş ve 1997 yılında Yönetim, öncelikle Tayvan'ın imalat ve telekom alanlarında sahip olduğu çekiciliğinin arttırılması konusunda yoğunlaşılacağını açıklamak durumunda kalmıştır.

Tayvan yönetimi, geleneksel olarak çok uluslu yabancı şirketlerin Tayvan'daki doğrudan yatırımları üzerinde sıkı kontrol uygulamış ve ancak stratejik açıdan yararlı olan ve yüksek teknoloji transferi vadeden şirketleri teşvik etmiştir. Bu korumacı eğilim, enerji gibi bazı sektörlerde sürmekle beraber, bazı telekom sektörlerine yabancı yatırımcıların girişi 1996 yılı ortalarından bu yana kolaylaştırılmıştır.

Tayvan'ı ekonomik liberalizasyonunu hızlandırması yönünde zorlayan önemli bir nedenlerden birisi, Tayvan'ın Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) yapmış olduğu üyelik başvurusudur. DTÖ'ye üye olmak için gerekli koşulları karşılamak üzere bazı sektörlerde giriş serbestleştirilmiştir. 1994 yılından bu yana, yabancı portföy yatırımcıları için Tayvan piyasasına giriş çok kolaylaşmış ve 1997 yılının Mart ayında da emlak sektörü yabancılara açılmıştır. 1999'da yabancı

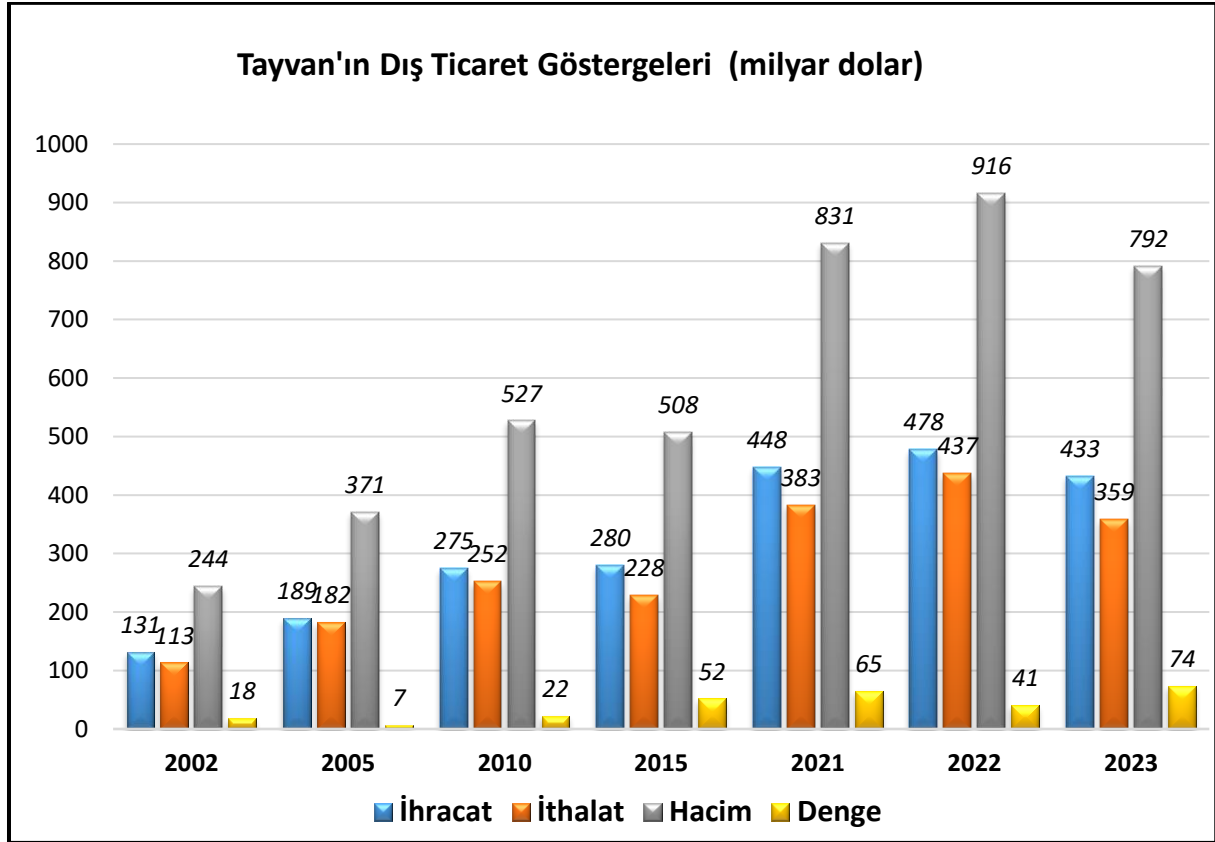
yatırımcıların Tayvan'daki azami ortaklık payları oranı %50'ye çıkarılmış, DTÖ'ye girişten sonra bu sınırlamanın da kalkacağı belirtilmiştir. 2002 yılında Tayvan'ın DTÖ üyeliğine kabul edilmesi neticesinde ekonominin dış rekabete açılması hızlandırılmıştır.

1949 yılından önce, özellikle şeker ve pirince dayalı tarım temelli bir ekonomiye sahip olan Tayvan, Kore Savaşı nedeniyle ABD'den gelen büyük miktardaki yardımlar ve yapılan arazi reformları sayesinde elde edilen tarımsal üretim fazlasını, sanayileşme amacıyla kullanmıştır. Böylece 1952-1960 yılları arasında endüstriyel üretim yaklaşık %240 yükselmiş ve sürdürülen ihracata yönelik sanayileşme programları başarı sağlamıştır. 1970'lerde ise Tayvan ağır sanayi ve kimyasallar üzerinde yoğunlaşınca ekonomik büyüme daha da büyük oranlarda petrol krizine rağmen devam etti. 1980'li yılların başında dünya piyasalarında rekabete imkan verecek şekilde ucuz, düşük katma değerli ve emek yoğun tüketim mallarının kitle üretiminde zorluklarla karşılaştığından, bunun üzerine başta elektrikli ürünler ve kimyasallar olmak üzere, sermaye ve teknoloji yoğun endüstrilerde üretime yönelme olmuştur.

1990'larda birçok emek-yoğun üretim yapan Tayvan firması, üretim merkezlerini ucuz işgücünün olduğu Çin ana karasına kaydırmıştır. 1990 yılından bu yana, Çin ana karasındaki Tayvan kaynaklı yatırımlar 100 milyar doları geçmiştir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap

Doğal kaynakları görel olarak sınırlı olan Tayvan, hammadde ve ara mal ithal ederek mamul mal ihraç etme stratejisinde uzmanlaşmıştır. Bundan dolayı hem ithalatı hem de ihracatı büyük rakamlara ulaşmıştır. 2023 yılında ihracat 432,96 milyar dolar, ithalat ise 358,68 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Birkaç yıl öncesine kadar Tayvan'ın dış ticaretinde ABD ve Japonya en önemli ülkeler olmakla birlikte son yıllarda Çin ana karası bu iki ülkeyi geçmeye başlamıştır. Bu üç ülkenin ekonomilerindeki gelişmeler doğrudan Tayvan'ın dış ticaretini etkilemektedir.

Çin ana karası, Tayvan'ın ihracattaki en büyük pazarıdır. 2023 yılında Çin ana karasına ihracat yaklaşık 95,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Çin ana karası, Tayvan'ın özellikle elektronik ürünlerdeki ihracatında önemli bir rol üstlenmektedir. Tayvanlı ihracatçılar Çin ana karasındaki ucuz maliyetlerden faydalanmak için burada ürettikleri ürünleri reeksport yoluyla ABD, AB ülkeleri ve Japonya'ya satmaktadırlar. Çin ana karasının yanı sıra Tayvan'ın önemli miktardaki ihracatı, ABD ve Asya kıtasında başta Hong Kong olmak üzere; Japonya, Singapur ve Güney Kore'ye yönelmiştir. Diğer taraftan Çin, Japonya, ABD ve Güney Kore, Tayvan'ın ithalatında ve karşılıklı ticarete giderek önemi artan ticari ortaklarıdır. Ayrıca, başta Almanya olmak üzere bazı AB ülkeleri de Tayvan'ın önemli ticari ortakları arasındadır.

Tayvan'ın ihracatı 2023 yılında, bir önceki yıla göre %9,5 oranında azalarak 432,96 milyar dolar olmuştur. Yabancı sermayeli şirketlerin önünde engeller bulunan Tayvan'ın bu engelleri önce

sektör bazında olmak üzere yavaş yavaş kaldırmaktadır. Telekomünikasyon sektörüne yapılan yabancı yatırımların önündeki engeller kısa süre içinde tamamen kaldırılacaktır. Böylece yabancı sermayeli şirketlerin Tayvan'ın ihracatına gelecekte önemli katkıda bulunması beklenmektedir.

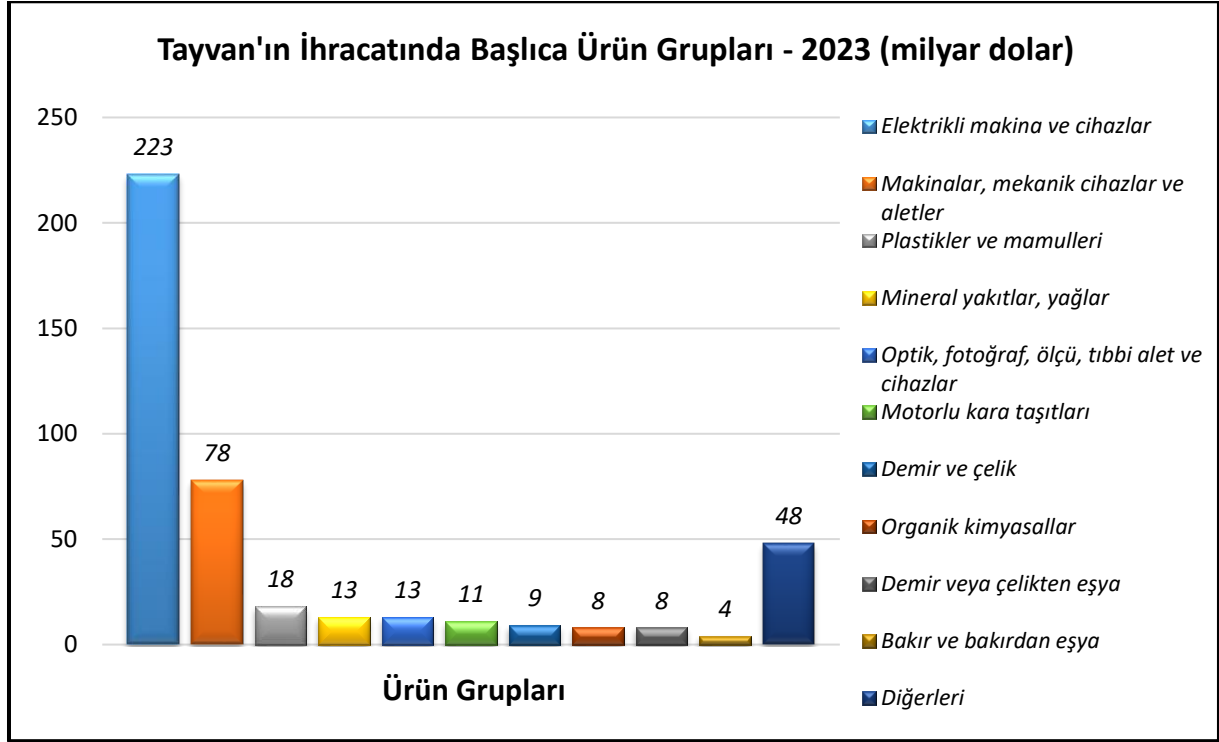
Yerli özel sermayeye sahip şirketlerin ihracat içindeki oranı da giderek artmaktadır. Son yıllarda, özellikle yabancı sermayeli şirketler de üretimde katma değer düzenli bir şekilde artmaktadır. Buna bağlı olarak da otomatik bilgi işlem makineleri gibi katma değeri yüksek ürünlerin ihracatı da artmaktadır.

İhracat artışına karşılık pek çok ihraç ürününün ithal girdiler içermesi nedeniyle ithalatta da önemli bir büyüme olmuştur. Petrol ve maden cevherleri gibi hammaddelerin ithalatında düzenli bir artış eğilimi görülmektedir. Zira yerli üretim artık ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Tayvan'da hasadın kötü olduğu yıllarda mısır, soya fasulyesi gibi temel gıdaların ithalatında da artışlar görülmektedir. Bu ihtiyacın görülmesinde tarımla uğraşan Tayvan nüfusunun üretimde katma değeri yüksek olan organik gıda ve çiçek gibi ürünlere yönelmesinin büyük etkisi vardır.

2013 yılına kadar Tayvan'ın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülke Japonya iken bu yıldan itibaren Çin ana karası ilk sıraya yükselmiştir. Tayvan'ın ithalatında Çin ana karasını Japonya ve ABD takip etmektedir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

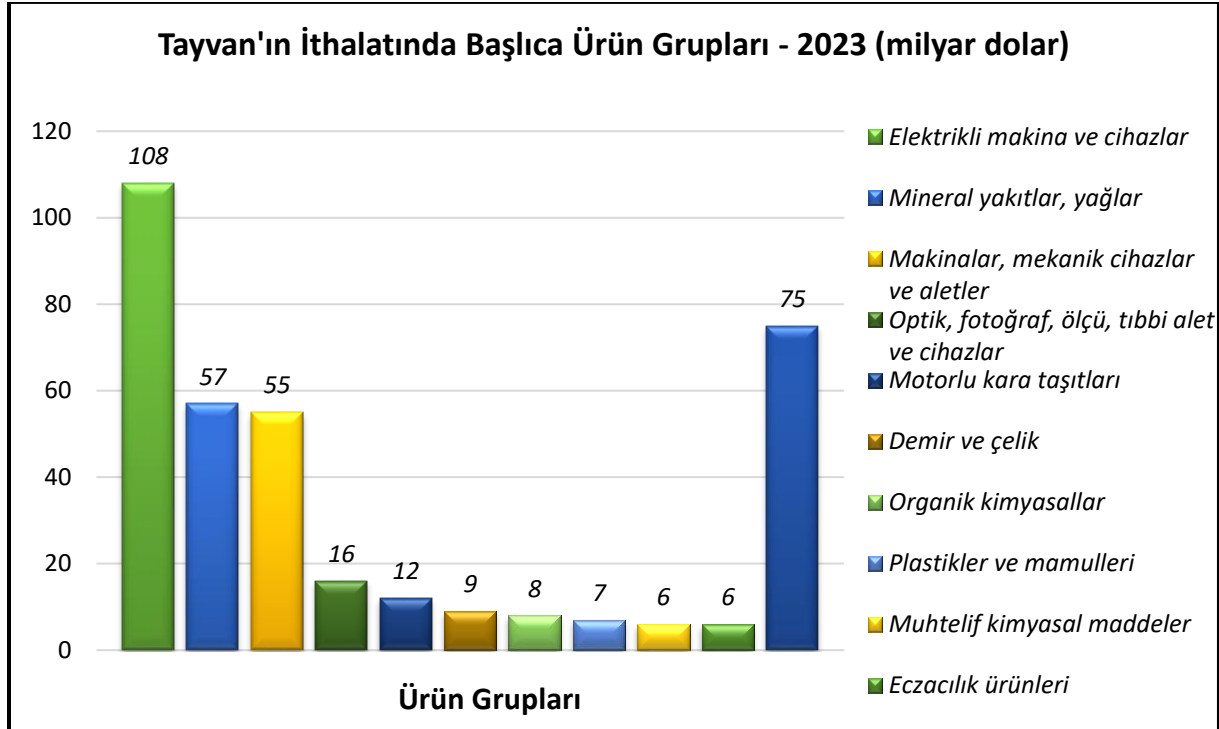
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

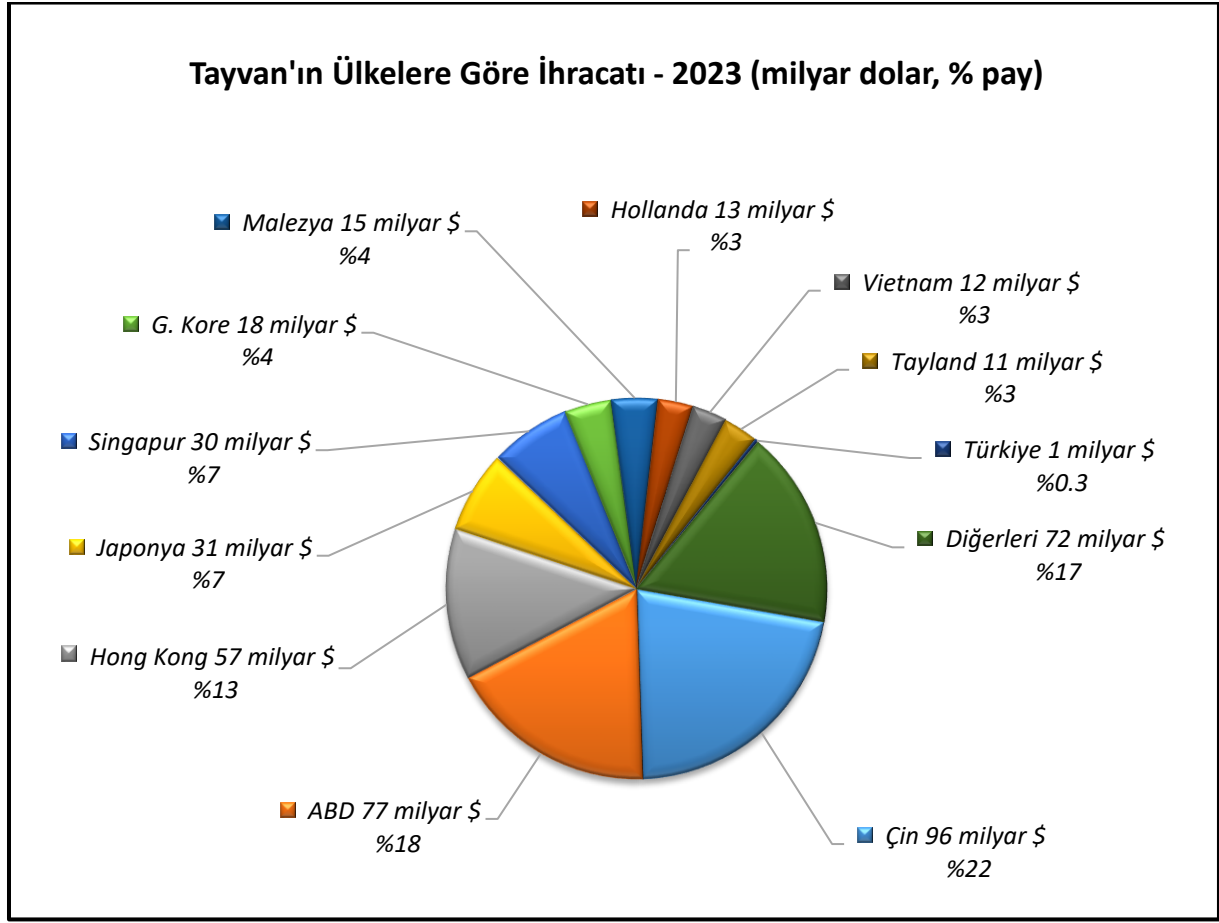

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

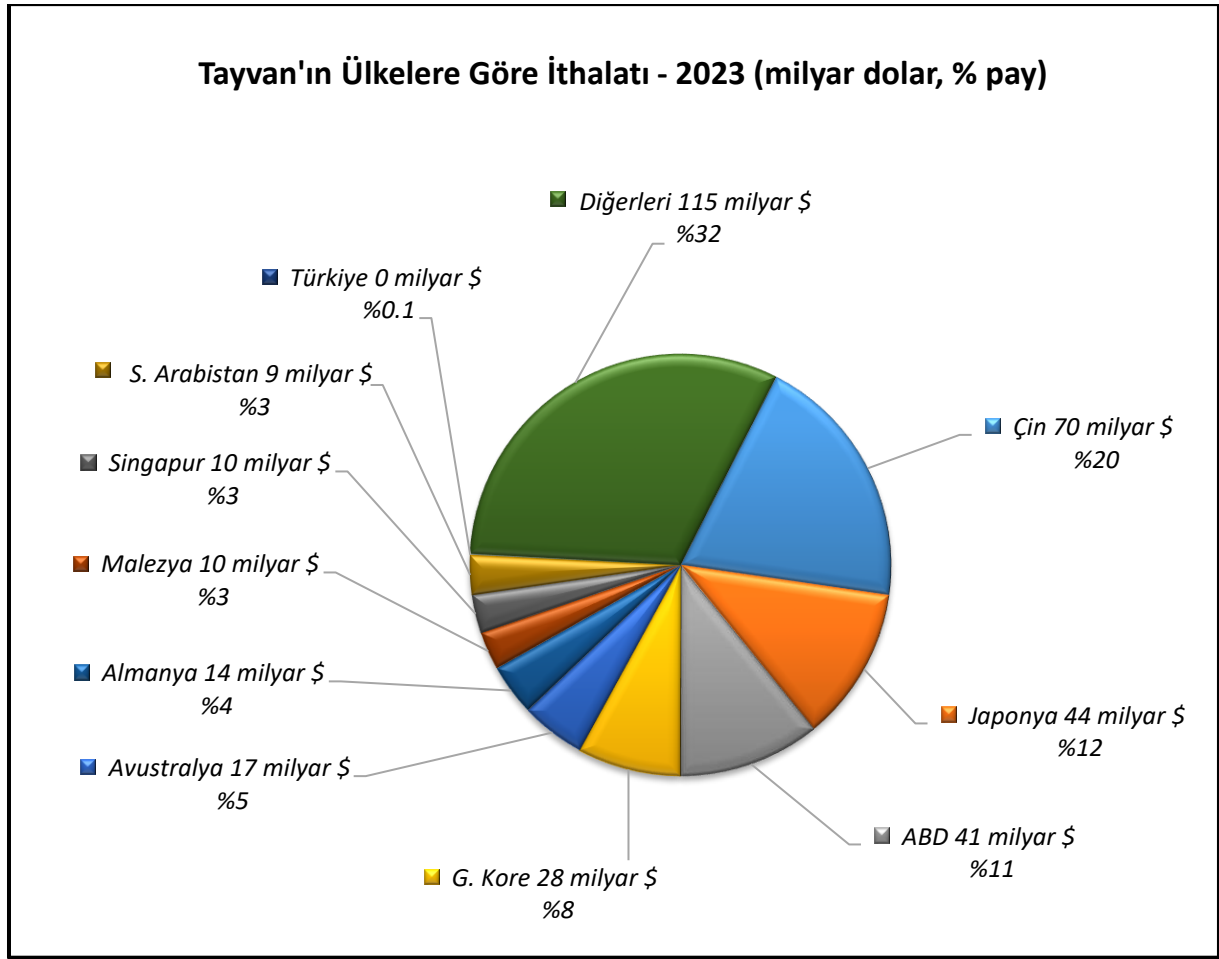
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Tayvan DYY konusunda net olarak ihracatçıdır. Tayvan'dan çıkan sermaye ağırlıklı olarak Çin ana karasına ve diğer Güneydoğu Asya ekonomilerine doğru yönelmektedir.

Tayvan'a gelen doğrudan yabancı yatırımların menşei incelendiğinde Çin ana karası, ABD, Japonya, Hong Kong ve Singapur öne çıkan ülkelerdir. İletişim teknolojisine yönelik parça üreten sektörler ile kimya sektörü DYY yatırımlarının yöneldiği önemli sektörlerdir. Hizmetler sektöründe finansal hizmetler ile emlak sektörü en çok yatırımı çeken alanlardır.

1990'larda birçok emek-yoğun üretim yapan Tayvan firması, üretim merkezlerini ucuz işgücünün olduğu Çin ana karasına kaydırmıştır. Çin ana karasındaki Tayvan kaynaklı yatırımlar 1990 yılında 100 milyar doları aşmıştır.

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	10 158	5 945	4 489	6 130	6 496	7 819	8 819
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	1,34	0,80	0,60	0,70	0,70	0,90	1,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	130 810	136 755	141 244	147 374	153 870	161 689	170 508
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-15 589	-17 726	-19 937	-14 002	-12 844	-13 104	-12 104
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	389 871	407 597	427 534	441 536	454 380	467 484	479 588

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

1995 yılına kadar göreceli olarak dengeli bir biçimde ilerleyen Türkiye ile Tayvan arasındaki dış ticaret rakamları, 1995 sonrasında Türkiye aleyhine bir seyir izlemeye başlamıştır. Türkiye ile Tayvan arasındaki ticari ilişkiler, 1996 yılından bu yana ticaret hacmi açısından değerlendirildiğinde, zaman zaman inişler ve çıkışlar gösterse de genel olarak düzenli sayılabilecek bir gelişme göstermektedir. İlk kez 1 milyar dolarlık ticaret hacmi 2004 yılında aşılmıştır. İkili ticaret 2010 yılında ise yaklaşık 2 milyar Amerikan dolarına yükselmiştir. Dış ticaret hacmi, 2015 yılında 2,1 milyar dolara, 2022 yılında 2,52 milyar dolara yükselmiştir. Hacim, 2023 yılında ise 2,35 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

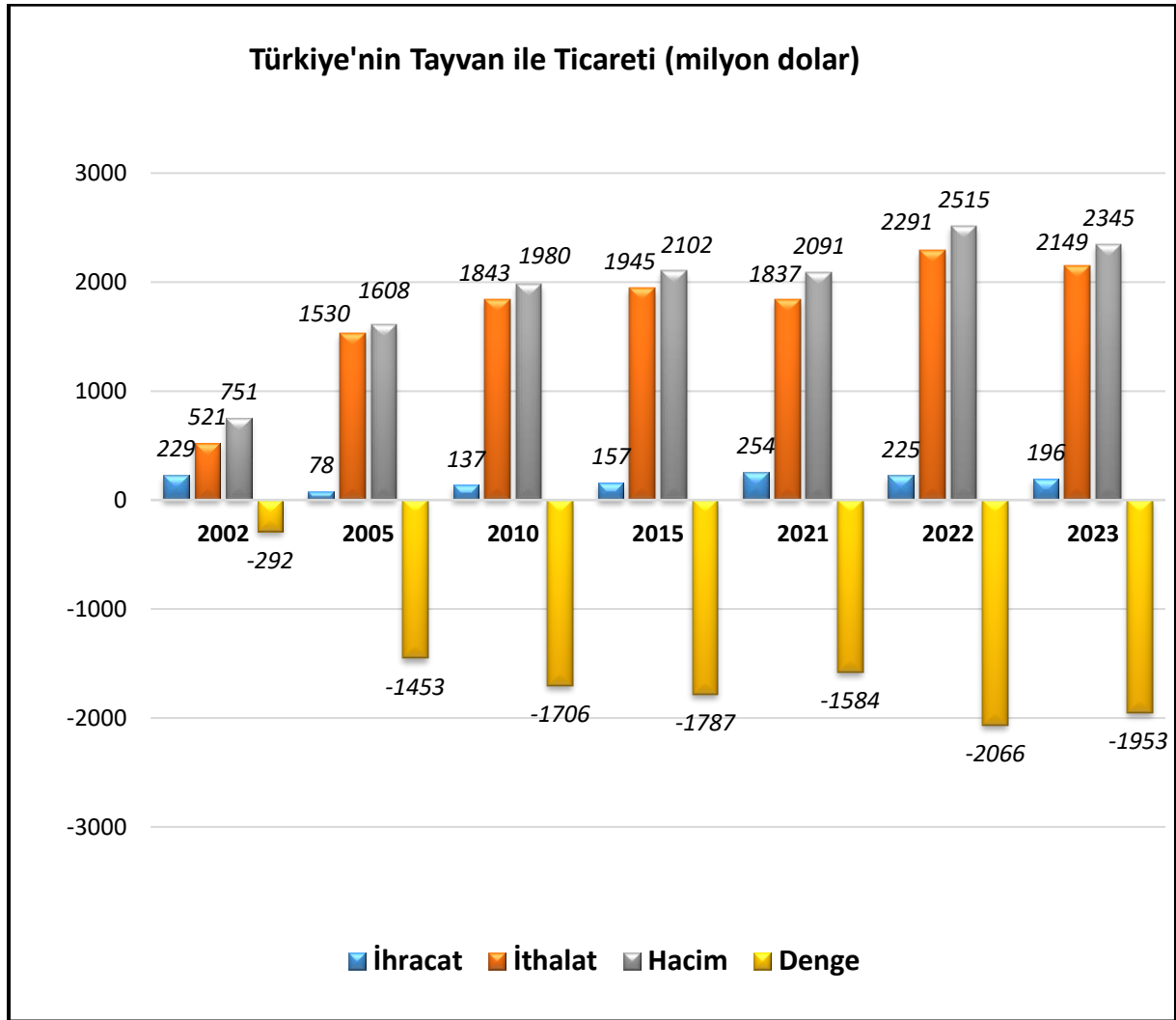
Tayvan'la ikili ticarete, 2021 yılı itibariyle 1,58 milyar Amerikan doları olarak kaydedilen ticaret açığı, 2022 yılında 2,07 milyar dolara yükselmiş, 2023 yılında ise 1,95 milyar dolara gerilemiştir.

Türkiye'nin Tayvan'a ihracatı 2021 yılında 253,6 milyon dolar, 2022 yılında %11,3 oranında azalarak 224,95 milyon dolar olmuştur. 2023 yılında ise, ihracat %13,0 oranında azalarak 195,76 milyon dolar olmuştur. Fakat bu seviye gerek Tayvan'ın ithalat potansiyeli gerek Türkiye'nin üretim ve ihracat kapasitesi dikkate alındığında yeterli görülmemektedir.

Yüksek kişi başına düşen milli geliri ile iç tüketime dayalı büyüme sürecine geçmeye çalışan Tayvan'a yönelik Türkiye'nin ihracatının yeterli bir seviyeye ulaşamamasının temel nedenleri olarak, bu Tayvan'daki tüketim eğilimleri ile pazar farklılığı, Tayvan pazarının "kendine özgü" yapısı, bölge içi (Güneydoğu Asya ve Pasifik) ticaretin çok güçlü olması, Tayvan'ın başta Çin ana karası ve Japonya olmak üzere önemli küresel ticaret ülkeleri ve blokları tarafından çevrelenmesi, Türkiye ile Tayvan arasında özel ticaret anlaşmalarının bulunmaması ve karşılıklı yatırım ilişkilerinin yeterince gelişmemiş olması ve ihracatçılarımızın Tayvan ve Asya-Pasifik bölgesine yönelik sistematik çalışmalar yürütmemesi gösterilebilir.

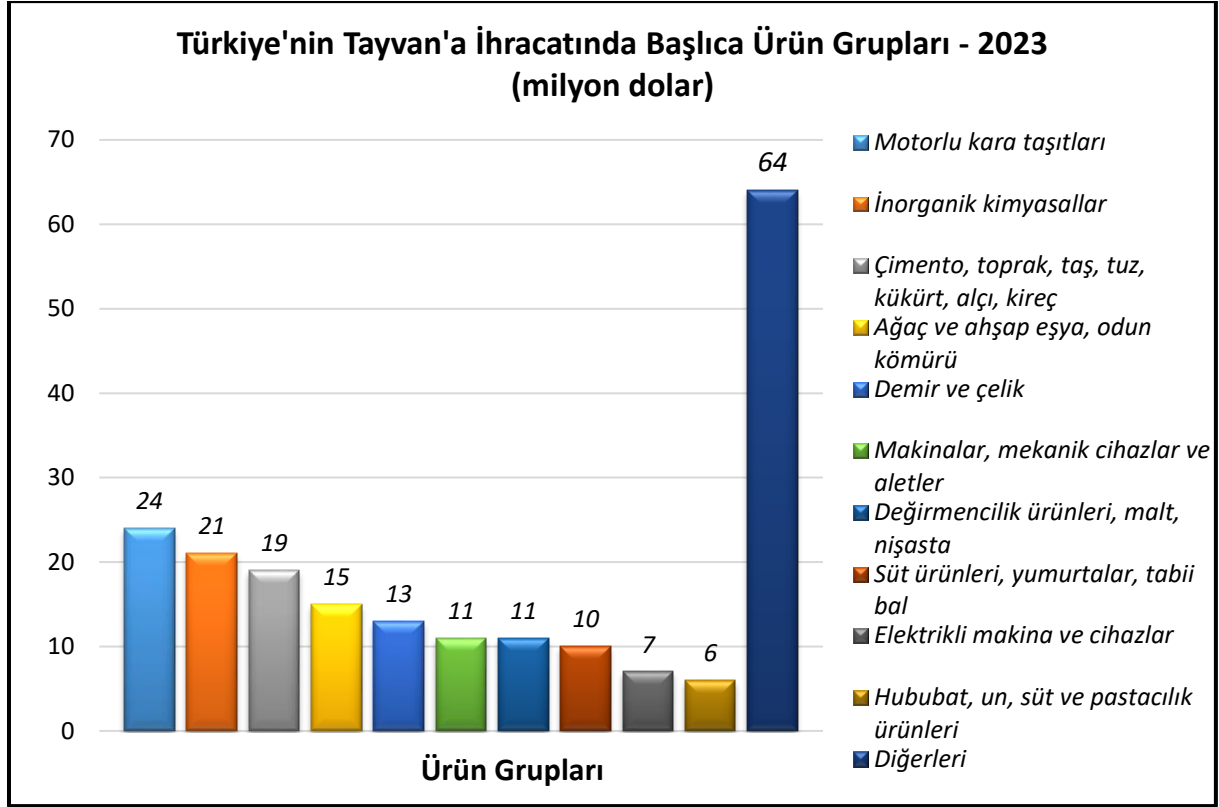
Tayvan ile ticari ilişkilerimiz ithalat ağırlıklı bir gelişim sergilemektedir. 2002 yılında 522 milyon Amerikan doları olan ithalatımız, 2005 yılında 1,5 milyar, 2015 yılında 2,1 milyar dolara ulaşmıştır. 2021 yılında yaklaşık 1,84 milyar dolar olarak kaydedilen ithalat, 2022'de %24,7 oranında artarak, 2,29 milyar dolarlık rekor seviyeye yükselmiştir. İthalattaki artış 2023 yılında yerini düşüşe bırakmış, bir önceki yıla göre %6,2 oranında azalarak 2,15 milyar dolar düzeyinde kaydedilmiştir.

Türkiye-Tayvan Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Tayvan'a İhracatında Başlıca Ürünler

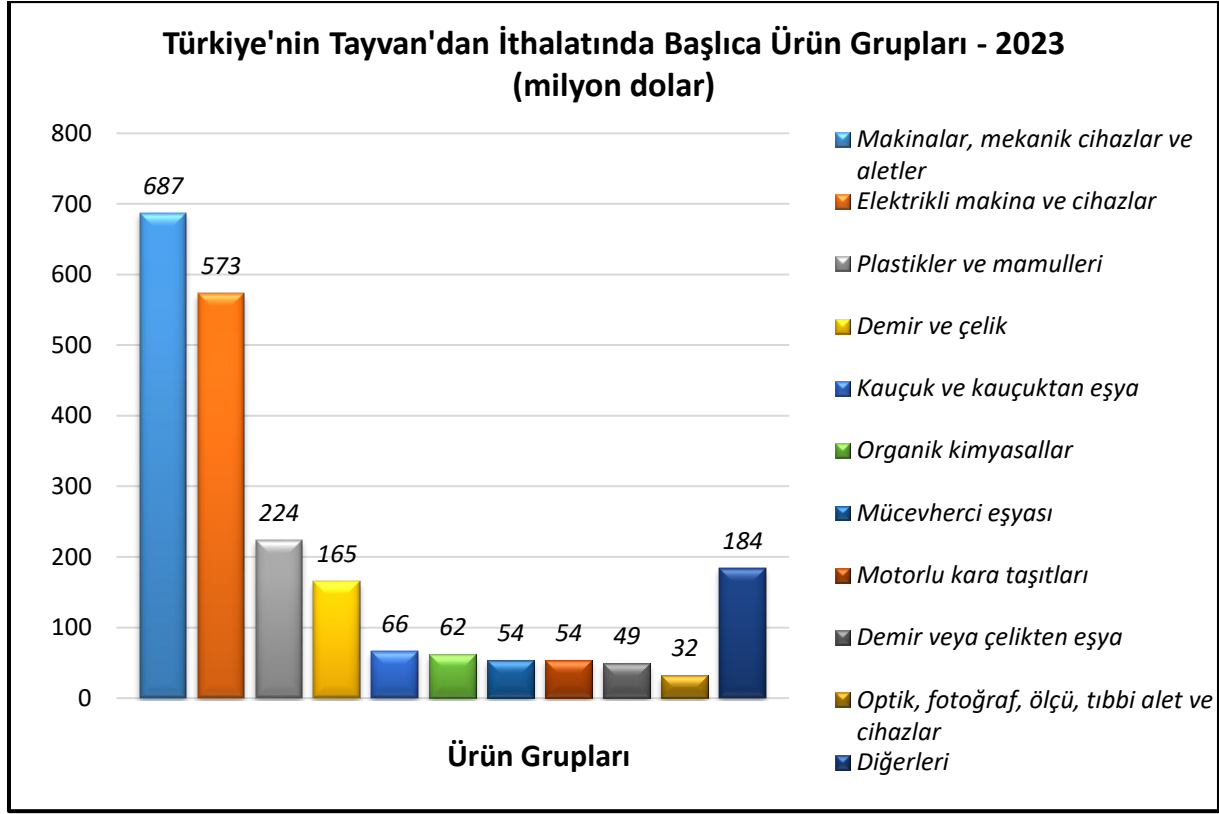

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Tayvan'a ihracatında başlıca ürünler: Otomobiller; ağaç ve diğer odunsu maddelerden mamul yonga levha vb. levhalar; nişastalar ve inülin; Kuş ve kümes hayvanlarının kabuklu yumurtaları; tabii boratlar ve bunların konsantreleri; dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler ve mermer ve traverten, ekolin, su mermeri, kireçli taşlar sıralanmaktadır.

Türkiye'nin Tayvan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Tayvan'dan gerçekleştirilen ithalatın yapısı incelendiğinde, ithalatın önemli bir bölümünün yatırım ve ara mallarından oluştuğu görülmektedir. 2023 yılı verilerine göre Türkiye'nin Tayvan'dan ithalatında öne çıkan kalemler: Elektronik entegre devreler; metal işleme merkezleri (takım tezgahları); metal işlemeye mahsus torna tezgahları; demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri; telefon cihazları; stiren plimerleri; otomatik bilgi işlem makineleri ve işlenmemiş veya yarı işlenmiş gümüştür.

EKLER:***EK-1: Tayvan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		447 557 398	478 252 341	432 955 571	100	-9,5
8542	Elektronik entegre devreler	155 886 165	183 834 787	166 753 596	38,5	-9,3
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	12 013 242	15 234 105	39 027 640	9,0	156,2
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	17 657 060	19 433 683	14 347 761	3,3	-26,2
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	10 203 499	12 928 240	13 015 009	3,0	0,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	9 707 172	16 721 620	12 648 958	2,9	-24,4
8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb.	10 683 079	8 819 464	7 256 882	1,7	-17,7
8534	Baskı devreler	6 625 128	7 043 124	4 990 995	1,2	-29,1
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb. imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	4 847 041	5 070 988	4 769 359	1,1	-5,9
7318	Demir veya çelikten vidalar, cıvatalar, somunlar, tirfonlar, perçin çivileri, pimler, kamalar, rondelalar vb. eşya	5 333 476	6 121 919	4 593 908	1,1	-25,0
8541	Diyotlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyotlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	6 356 063	5 757 983	4 509 514	1,0	-21,7
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	4 647 855	5 594 104	4 387 058	1,0	-21,6
8524	Düz panel gösterge modülleri (dokunmatik ekran içersin içermesin)	0	0	4 375 347	1,0	100
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	6 103 722	5 381 595	3 703 519	0,9	-31,2
8714	87.11 ila 87.13 Pozisyonlarındaki taşıtların aksam, parça ve aksesuarı	4 849 168	5 470 042	3 152 133	0,7	-42,4
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	2 679 490	3 050 820	3 020 094	0,7	-1,0

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-2: Tayvan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		382 960 874	437 335 829	358 675 789	100	-18,0
8542	Elektronik entegre devreler	81 611 855	87 677 564	73 298 334	20,4	-16,4
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb. imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	25 459 672	38 023 740	25 147 624	7,0	-33,9
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	19 909 473	31 121 646	25 106 127	7,0	-19,3
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	11 452 194	20 699 909	13 376 591	3,7	-35,4
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	8 382 961	16 359 825	11 755 837	3,3	-28,1
8703	Otomobiller	6 215 297	6 531 012	7 921 375	2,2	21,3
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	7 397 596	7 617 448	7 181 706	2,0	-5,7
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	5 267 647	5 612 250	6 887 514	1,9	22,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	9 551 810	9 541 300	6 200 613	1,7	-35,0
9031	Diğer ölçme veya muayene alet, cihaz ve makinaları; profil projektörleri	4 232 400	6 347 007	4 944 479	1,4	-22,1
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	7 545 513	9 032 527	4 853 309	1,4	-46,3
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3 350 010	4 531 135	4 120 300	1,1	-9,1
8534	Baskı devreler	3 609 758	4 209 260	3 593 362	1,0	-14,6
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	2 485 968	2 726 919	3 553 993	1,0	30,3
9030	Osiloskop, spektrum analizörleri vb. cihazlar; alfa, beta, gama, X-ışını, kozmik ve diğer ışınları ölçme-bulma cihazları	4 915 920	4 786 544	3 492 145	1,0	-27,0

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-3: Tayvan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		447 557 398	478 252 341	432 955 571	100	-9,5
1.	Çin	126 226 579	120 739 893	95 890 905	22,1	-20,6
2.	ABD	65 932 771	74 995 061	76 534 437	17,7	2,1
3.	Hong Kong	63 146 958	64 485 221	56 532 709	13,1	-12,3
4.	Japonya	29 289 739	33 622 978	31 413 155	7,3	-6,6
5.	Singapur	25 790 557	29 424 436	29 798 895	6,9	1,3
6.	G. Kore	20 194 353	22 115 920	18 198 589	4,2	-17,7
7.	Malezya	13 364 100	17 011 071	15 185 133	3,5	-10,7
8.	Hollanda	8 103 029	8 869 478	12 943 457	3,0	45,9
9.	Vietnam	14 013 226	14 503 724	11 744 037	2,7	-19,0
10.	Tayland	7 043 346	7 537 579	10 905 628	2,5	44,7
11.	Almanya	8 193 504	8 803 477	8 134 047	1,9	-7,6
12.	Hindistan	4 535 976	5 322 715	6 010 604	1,4	12,9
13.	Avustralya	4 817 377	7 545 288	5 792 710	1,3	-23,2
14.	Filipinler	6 092 762	7 641 567	5 053 605	1,2	-33,9
15.	Meksika	3 755 606	4 836 216	4 757 929	1,1	-1,6
...
23.	Türkiye	1 371 825	1 571 042	1 468 855	0,3	-6,5

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-4: Tayvan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		382 960 874	437 335 829	358 675 789	100	-18,0
1.	Çin	82 702 793	83 712 008	70 377 130	19,6	-15,9
2.	Japonya	56 276 635	54 449 814	44 287 762	12,3	-18,7
3.	ABD	39 897 488	45 772 558	40 989 166	11,4	-10,5
4.	G. Kore	30 714 887	34 158 065	28 471 921	7,9	-16,6
5.	Avustralya	14 964 499	24 742 544	17 441 010	4,9	-29,5
6.	Almanya	12 541 429	14 227 583	13 873 614	3,9	-2,5
7.	Malezya	11 828 241	13 514 437	9 688 186	2,7	-28,3
8.	Singapur	12 109 382	12 524 416	9 505 889	2,7	-24,1
9.	S. Arabistan	7 908 320	11 523 156	9 153 922	2,6	-20,6
10.	Hollanda	10 249 664	10 198 431	7 412 102	2,1	-27,3
11.	Endonezya	7 921 409	11 239 149	7 382 674	2,1	-34,3
12.	Vietnam	6 164 337	6 945 585	6 152 410	1,7	-11,4
13.	Tayland	5 978 919	6 264 139	5 380 714	1,5	-14,1
14.	Kuveyt	4 557 863	7 007 820	4 711 813	1,3	-32,8
15.	Fransa	3 541 453	3 944 495	4 295 269	1,2	8,9
...
47.	Türkiye	400 257	393 575	348 476	0,1	-11,5

Kaynak: Trademap, Tayvan Verileri

EK-5: Türkiye'nin Tayvan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		253 583	224 948	195 761	100	-13,0
8703	Otomobiller	36 647	37 592	21 862	11,2	-41,8
4410	Ağaçtan ve diğer odunsu maddelerden yonga levha, oriented strand board (OSB), vb. levhalar	19 575	14 550	14 489	7,4	-0,4
1108	Nişastalar ve inülin	7 787	1 275	10 317	5,3	709,2
0407	Kuş ve kümes hayvanlarının kabuklu yumurtaları	0	2	9 912	5,1	495500
2528	Tabii boratlar ve bunların konsantreleri	12 343	10 075	9 430	4,8	-6,4
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	1 674	6 785	8 475	4,3	24,9
2515	Mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireçli taşlar	9 372	8 819	8 148	4,2	-7,6
2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	4 676	5 417	6 191	3,2	14,3
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar	6 995	5 453	5 610	2,9	2,9
1902	Makarnalar ve kuskus	3 721	5 234	4 904	2,5	-6,3
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	2 480	483	3 157	1,6	553,6
2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	3 201	2 047	2 983	1,5	45,7
7202	Ferro alyajlar	4 224	9 049	2 752	1,4	-69,6
6115	Külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	1 269	1 948	2 447	1,2	25,6
0811	Meyveler ve sert çekirdekli meyveler (dondurulmuş)	622	1 185	1 900	1,0	60,3

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

EK-6: Türkiye'nin Tayvan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		1 837 163	2 290 505	2 148 762	100	-6,2
8542	Elektronik entegre devreler	230 406	254 700	279 846	13,0	9,9
8457	Metal işlemeye mahsus işleme merkezleri, tek istasyonlu tezgahlar ve çok istasyonlu transfer tezgahları	207 730	206 657	226 115	10,5	9,4
8458	Metal işlemeye mahsus torna tezgahları (tornalama merkezleri dahil)	115 629	134 364	127 353	5,9	-5,2
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik>= 600 mm)	9 626	3 440	112 493	5,2	3170,1
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	66 571	96 088	97 593	4,5	1,6
3903	Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	47 009	46 793	70 154	3,3	49,9
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	53 545	50 401	59 610	2,8	18,3
7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	63 276	53 897	2,5	-14,8
4002	Sentetik kauçuk veya sıvı yağlardan türetilen taklit kauçuk (ilk şekillerde, veya levha, tabaka, şerit halinde)	43 665	76 910	50 287	2,3	-34,6
8524		0	7 357	48 774	2,3	563
3906	Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	56 875	105 615	46 082	2,1	-56,4
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	27 236	30 265	38 043	1,8	25,7
7318	Demir veya çelikten vidalar, cıvatalar, somunlar, tirfonlar, perçin çivileri, pimler, kamalar, rondelalar vb. eşya	29 097	31 672	32 603	1,5	2,9
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb. (ilk şekilde)	34 513	40 153	29 020	1,4	-27,7
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm. veya fazla olanlar)	38 291	48 002	24 190	1,1	-49,6

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri